



Nord-Fron kommune
Nedregate 50
2640 Vinstra |

Deres referanse
Vår referanse 2016/354-5 433.52 HKL
Saksbehandler Harald Klæbo, tlf. 61 26 60 56
Avdeling Miljøvern avdelingen

Dato 15.02.2016

Iverksettelse av skadefellingstillatelse på jerv - Nord- og Sør-Fron kommune

Det vises til søknad av 13. januar og Fylkesmannens foreløpige avslag av 27. januar 2016.

Med heimel i naturmangfoldlova § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 1 og 3, gjev Fylkesmannen i Oppland Sør og Nord-Fron kommunen jfr. vilkår 1 nedanfor skadefellingsløyve på ein (1) jerv i perioda 10. februar i kl. 1200 til 15. februar 2016 kl. 24:00. Skadefellingsområdet er Sør- og Nord-Fron kommunar på austsida av Frya elv. Nord-Fron kommune er ansvarleg kommune for fellingsforsøket og bes å samarbeide med Sør-Fron kommune.

Dette vedtaket med vilkår ble sendt kommunen pr. e-post v/Groven den 10. februar kl 13:45.

Bakgrunn for søknaden

Bakgrunnen for søknaden er store tap av beitedyr i Vuludalen og kringliggjande område dei seinare åra, fyrst og fremst i Sør-Fron. Erfaringane frå lisensfellinga i desse områda er at jerven ikkje kjem fram til dei områda kor jervebåsar og åtebuer er plassert før etter at lisensfellingsperioden er slut, og at det såleis er vanskeleg å få teke ut jerv i løpet av lisensfellingsperioden. Det har og vist seg vanskeleg å få prioritert dette området for ekstraordinære uttak, då området ligg innanfor jervesona. Landbrukskontoret i Nord-Fron, på vegne av beitelaga i Nord- Fron og Sør- Fron austside, samt Nord-Fron og Sør-Fron kommunar, hevdar at det er heilt naudsynt å få redusert dei store tapa til rovdyr i området om ein skal klare å oppretthalde beitebruken her i framtida.

Vedtekne kvoter for jerv 2015/2016

Rovviltnemnda i region 3/ Oppland har i vedtak datert 11.05.2015 fastsett ei kvote på 6 betinga skadefellingsløyver på jerv i region 3 i perioden 01. juni 2015 – 15. februar 2016. De er så langt ikkje felt dyr av denne kvota. Kvota er primært sett for å handtere skadesituasjonar i beitesesongen.

Lovgrunnlaget

Vedtaket er fatta i medhald av Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold

(naturmangfoldloven) §§ 18 og 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jf. §§1 og 3, kor det går fram:

§ 18 (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene)

Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk

a) for å beskytte naturlig forekommende planter, dyr og økosystemer,

b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom,(...)

Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.(...)

Rovviltforskrifta § 1 (formål):

”Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.”

Rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):

”(…) Nasjonalt overvåkingsprogram, for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, herunder også beskrive det antall ynglinger som er dokumentert i regionene. Metodikk, datagrunnlag og resultater skal være offentlig tilgjengelig.”

Rovviltforskrifta § 9 (Fylkesmannens myndighet til iverksetting av betinget skadefelling):

”...Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a. områdets betydning som beitemark*
- b. skadenes omfang og utvikling*
- c. potensialet for fremtidige skader*
- d. muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak*

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrensa til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at bestemte typer dyr skal være unntatt, at felling skal foretas av nærmere bestemte personer, metoder for felling og utbetaling av fellingsvederlag og/eller dekning av påløpte utgifter med unntak av lønn mv. i forbindelse med felling. Felling og forsøk på felling i henhold til denne bestemmelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf viltloven § 35.”»

I henhold til § 9 i forskrifta kan Fylkesmannen treffe vedtak om iverksetjing av felling for å forhindre framtidig skade innafor ramma av kvote for betinga skadefelling gjeve av rovviltneimnda, jf. forskrifta § 8.

Prinsipper for offentlig beslutningstaking

Naturmangfoldlovas formålsbestemmelse (§ 1):

”Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.”

Etter naturmangfoldlova § 5 er det eit mål at artane og deira genetiske mangfald blir ivareteke på lang sikt og at artane førekjem i levedyktige bestander i sine naturlege utbreiingsområde. Tiltak etter naturmangfoldlova skal avvegast mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. Ei slik avveging skal ikkje medføre at målet i § 5 fråvikast, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i

§ 5 nås på annen måte eller i anna tempo enn viss naturmangfaldet hadde vore det einaste omsynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Dette er konkretisert nærare gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskrifta og gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i region 3.

Etter naturmangfoldlova § 7 skal prinsippa i §§ 8 til 12 i naturmangfoldlova leggest til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig mynd. Fylkesmannen syner til at dette vedtaket blant anna baserar seg på kunnskap om artanes bestandssituasjon. Vi syner til data frå Nasjonalt overvakingssystem for rovvilt og reknar kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlova § 8, som tilstrekkelig ivareteke. Førre-var-prinsippet kjem til bruk i situasjonar der ein ikkje har tilstrekkeleg kunnskap, jf. naturmangfoldloven §9.

Gjennom statusrapportar frå Rovdata og anna informasjon frå overvakinga og skandinaviske forskingsprosjekt er det god kunnskap om den samla belastninga jervebestanden blir utsatt for, jf. § 10. Ut over enkelte påkjørslar og predasjon skjer avgangen av jerv i all hovudsak gjennom lisensfelling og ekstraordinære uttak, sånn at miljøforvaltninga i stor grad har oversikt over den samla belastninga.

Fylkesmannen reknar ikkje naturmangfoldlova §§ 11 og 12 som relevante i dette tilfellet, då søknaden om skadefellingsløyve vert avslått.

Bestandssituasjon for jerv

Tal jerv i den norske bestanden er gjennom fleire år rekna ut frå tal registrerte ynglehi. Jerven ynglar fyrste gong ved 3 -4 års alder, og tispene ynglar ikkje kvart år. I snitt vil om lag 60 % av vaksne tisper yngle det enkelte år. Vidare er det variasjon i ynglesuksess både mellom enkelttisper og enkeltår, og ein må difor rekne med ujamnt tal ynglingar frå år til år. Bestanden av jerv i region 3/Oppland ligg over det fastsette bestandsmålet på fire årlege ynglingar, med ti dokumenterte og antekne ynglingar i 2015. Det vart utført hiuttak ved fire av desse ynglehia.

I tillegg er det utvikla metode for å kunne skilje jerveindivid ved hjelp av DNA-materiale får innsamla ekskrement. Det totale bestandsnivået for jerv som ein har rekna ut frå DNA-analysane på individnivå ligg noko lågare enn tal jerv ein har rekna ut frå tal registrerte ynglehi i region 3/Oppland. Det var et høgt tal ynglingar av jerv registrert i Sør-Noreg i 2015, noko som kan ha samanheng med gunstige næringsvilkår, m.a. godt smågnagarår i 2014.

Tapsnivå og utvikling – jerv/bufe

Tap av bufe på utmarksbeite erstatta som tap til jerv ble redusert med om lag 300 dyr (sau + lam) i Oppland i 2015 i forhold til 2014, medan dei påviste skadane til jerv auka frå 181 til 193 tilfelle. Denne forskjellen i erstatning til jerv vs. påvist skade til jerv skyldast i stor grad at det har vore stort skadeomfang til jerv, med høg grad av dokumentasjon, i særleg to- tre område i region 3/Oppland i beitesesongen 2015 (blant anna Vuludalen m/nærliggjande område). Brukarane i desse områda har i stor grad fått full erstatning (erstatning for tap utover normaltap), så auka grad av dokumentasjon har ikkje påverka erstatningsutbetalinga i desse områda.

Kommunane med størst tap til jerv i 2015 var Lesja, Ringebu, Dovre og Lom. Tapa i Ringebu var i stor grad i Vuludalen eller nærliggjande område der det no er søkt om skadefelling.

Fylkesmannen si vurdering

I 2015 iverksatte Fylkesmannen eit atypisk skadefellingsløyve på jerv i utvalde delområde i fylket. Bakgrunnen for dette var mellom anna låg utteljing på lisensfelling, og at effektiviseringsprosjektet var nystarta og ikkje var komen ordentlig i gang enno. Ein gjorde midlertidig ikkje så gode erfaringar med vedtaket, det var kostnadskrevjande og gav ikkje utteljing i form av felling.

Det har vore store tap til jerv i Vuludalen og dei nærliggjande områda dei siste åra, som har medført store belastningar for enkeltbrukarar i området. Det er lisensfelling som skal vere hovudverkemidlet i

bestandsreguleringa av jerv, men ettersom det no står berre 5 dagar igjen av lisensfellingsperioda, ser Fylkesmannen det som meir aktuelt å vurdere skadefelling i dette området, enn da vi vurderte saka den 27. januar.

Fylkesmannen vil presisere at det framover er lisensfelling vi må arbeide for å lykkast betre med, og her er det også lagt til rette for meir effektiv lisensfelling, mellom anna gjennom justering av regelverket for motorferdsle for tilsyn av bås/utkøyring av åte, samt forsøksprosjekt med elektronisk overvaking av bås/bruk av kunstig lyst på åte. Det er kanalisert midlar til konkrete tiltak for å effektivisere lisensfellinga også i området det no er søkt om skadefellingsløyve.

Fylkesmannen og Rovviltnemnda har i tillegg hatt tett dialog med Miljødirektoratet angående ekstraordinære uttak av jerv, og Rovviltnemnda vedtok i den forbindelse følgjande prioriteringsliste for ekstraordinære uttak i region 3 på møte 21.01.2016:

1. Beitedyrprioriterte områder jf. forvaltningsplanen
2. Sør- og Nord-Fron austside (Musvoldalen/Vuludalen/Frydalen)
3. Finndalen i Lom/Vågå
4. Lordalen i Lesja

Denne prioriteringslista har gjort, saman med status for lisensfellinga så langt, grunnlag for møter mellom Rovviltnemnda og Miljødirektoratet den 14. januar og 2. februar 2016. Nemnda og Fylkesmannen har i desse møte bedt om bistand frå direktoratet/SNO om ekstraordinære uttak i områda etter prioriteringa ovafor. Ein har i møta ikkje fått konkrete lovnader frå direktoratet, dels fordi ein vil sjå an resultat av lisensfellinga, at vêrtilhøva må vere optimale og at ein må vurdere ressursen samla sett for ekstraordinære uttak over heile landet. Fylkesmanne har fortsatt dialog med direktoratet om dette.

Ut frå ein samla vurdering gjør Fylkesmannen følgjande vedtak:

Med heimel i naturmangfoldlovas § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 1 og 3, gir Fylkesmannen i Oppland Sør og Nord-Fron kommunen jfr. vilkår 1 nedanfor skadefellingsløyve på ein (1) jerv i perioda 10. februar i kl. 1200 til 15. februar 2016 kl. 24:00. Skadefellingsområdet er Sør- og Nord-Fron kommunar på austsida av Frya elv. Nord-Fron kommune er ansvarleg for fellingsforsøket og bes å samarbeide med Sør-Fron kommune.

Følgjande vilkår gjeld for fellingsløyvet:

1. Tillat område for skadefelling; *Sør- og Nord-Fron kommunar på austsida av Frya elv.*

Fylkesmannen kan endre områdeavgrensinga raskt på bakgrunn av utviklinga i skadefellingsforsøket.

3. Det skal kun nyttast våpen og ammunisjon etter krava til jakt på jerv, jf. Forskrift av 22. mars 2002 om utøving av jakt, felling og fangst.

4. Fylkesmannen og Statens naturoppsyn (SNO) skal utan opphald få underretning om alle tilfelle der dyr påskytast, blir såra eller felt. Dersom dyr blir skadeskutt, skal dei ansvarlege å gjere det dei kan for å avlive dyret snarast mogleg. Skyttar pliktar å forvisse seg om påskott dyr er truffe eller ikkje. Fylkesmannen avgjer vidare gjennomføring og avslutning av ettersøk. Dei som har delteke i forsøket på skadefelling skal utan godtgjering bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det vidare ettersøk.

5. Den som feller dyr skal framvise felt dyr for SNO for kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og skyttar skal kunne påvise fellingssted etter førespurnad frå SNO, politiet eller Fylkesmannen.

6. Jerv felt i medhald av dette løyvet er Viltfondets eiendom. Ingen kan derfor gjere seg nytte av felt dyr utan nærare samtykke frå Miljødirektoratet.

7. Skadefellingsløyvet blir gjeve til Nord- og Sør-Fron kommunar. Berre personar som er oppnemnt til kommunalt skadefellingslag kan delta i skadefellingsforsøket. Kommunane skal sende en oversikt over deltakarane i skadefellingslaget til Fylkesmannen snarast på e-post (innan 12. feb), med kopi til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre. Det er føresett at kommunen sørgjer for at alle som deltar i skadefellingslaget er kjend med innhaldet i dette brevet (vilkåra sendt over tidlegare i e-post), samt dei generelle gjeldande føresegna i rovviltforskrifta og forskrift om utøving av jakt, felling og fangst.

8. Deltakerane i skadefellingslaget skal ved bruk av rifle ha avlagt skyteprøve seinast i 2015, og vere registrerte som lisensjegerar.

9. Ansvarlig skadefellingsleiar kan, dersom det vurderest som aktuelt, sjølv ta kontakt med SNO for eventuell bistand. Slik bistand kan bestå av f. eks. kompetanseoppbygging/opplæringstiltak. SNO vil vurdere eventuelle spørsmål om dette bl.a. med bakgrunn i eige kapasitet.

10. Skadefellingsforsøk og skadefelling etter dette løyvet kan skje utan omsyn til grunneigarretten, jf. Lov om jakt og fangst av vilt § 35.

11. Fylkesmannen gjev dispensasjon frå viltlovas § 21 pkt. c til bruk av ein snøscooter for grovlokalisering av jerv. Bruk av snøscooter i utmark og snødekt mark krev og eige løyve frå kommuna etter motorferdsellova, samt dispensasjon frå Rondane-Dovre nasjonalparkstyre etter verneføresegnene. Om vernemyndigheten gjev tilsvarande løyve kan dei eventuelt setje ytterlegare vilkår mht. scooterbruk i forhold til verneverdiar. Lokalisering og forfølging av vilt ved bruk av snøscooter er ikkje tillat.

12. Etter rovviltforskrifta § 9a skal deltakarar i det kommunale skadefellingslaget få godtgjering for tid som er nytta i skadefellingsforsøket. Deltakarar som skal få godtgjering etter ordninga må vere registrerte lisensjegerar, jf. rovviltforskrifta § 15. Fylkesmannen legg til grunn at skadefellingsforsøket blir gjennomført på ein effektiv og hensiktsmessig måte. Det er satt av ei ramme på kr. 30.000,- for fellingsforsøket for dei to kommunane. Om særlege høve kan dokumenterast kan ramma bli utvida etter avtale i forkant.

I tillegg til døgnsetsen (maks 1 400,- pr døgn) skal kommunen og berekne feriepengar og arbeidsgjevaravgift, og dette skal kommunen dekkje innafor den nemnte ramma frå Fylkesmannen. Av kommentarane til forskrifta går det fram også kva forhold som faller utanfor ordninga. Utbetaling skjer på grunnlag av desse vilkåra, samt at ramma er ein maksimum utbetaling og rapport frå skadefellingsleiar om skadefellingsforsøket og den tid som er nytta. Fylkesmannen yter etter søknad tilskott til kommunen til dekning av godtgjering utbetalt etter vilkåra nemnt over.

Det er ikkje anledning til å nytte bevilgninga til lønnskostnader, dekning av administrative utgifter for kommunen mv. i tilknytning til arbeidet med å organisere jegerar i samband med iverksetting av fellingsløyver. Kommunane må sørgje for at deltakarane i skadefellingslaget fører timelister og oversikt over kjørte kilometer mv.

Kommunane skal sende skadefellingslogg til Fylkesmannen. Skadefellingslogg skal sendes innan tre veker etter at skadefellingsforsøket er avslutta.

Klageadgang

Dette vedtaket kan påklagast etter reglane i forvaltningslova. En eventuell klage sendes innan tre veker til Fylkesmannen i Oppland. Klagen stiles til Miljødirektoratet.

Ola Hegge e.f.
fung. avdelingsdirektør

Harald Klæbo
senioringeniør

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.

Kopi:
Sør-Fron kommune
Miljødirektoratet
SNO, v/Esben Bø, 2686 Lom